

בית נאמן

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

שיעורו של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז זצוק"ל

ניתן לשמוע את שיעורו של מרן זצוק"ל בערוץ קול ברמה או בקו בית נאמן: 079-9270505

יום חמישי כ"ה באייר התשע"ב

נושאי השיעור:

לימוד תורה באהבה ושמחה

לומדים תורה ומלמדים תורה באהבה ובשמחה

א. היום פגשתי בחור מהישיבה שסבל שנים רבות ממחלת מעיים שקוראים לה 'קרוהן'. אתם יודעים מה זה 'קרוהן'? אתם לא יודעים. כל הזמן אדם סובל משלשולים לא אליכם, כל הזמן! אני זוכר את המחלה הזאת. יש גמרא בבא מציעא (דף ה' ע"ב) "היושב בקרון סופג את הארבעים", אל תקרי יושב בקרון אלא יושב בקרוהן... אבל הוא בישר אותי שעבר ניתוח, וברוך ה' תודה לא-ליתברך [הבריא]. כי מה שאני יודע, שהמחלה הזאת יכולה למשוך שנים, קשה מאד לרפא אותה.² למחלה הזאת קוראים "מחלה יהודית", כי על פי סטטיסטיקה יותר יהודים חולים בה מאשר הגוים. מה הסיבה? אמרו שזה בא מדאגות, אדם דואג ודואג ודואג. לומדים בכפיה, כי חייבים לבוא לסדר. ואוי ואבוי אחד שלא הכין את השיעור, יקבל מהרב פנים זועפות, אוי ואבוי - אתה נבל, אתה בליעל, אתה בטלן. הוא יוצא בחוץ, אומרים לו: אתה לא שווה כלום, אתה לא מתגייס, אתה לא יודע כלום. ובישיבה אם הוא לא מכין - פנים זועפות. לא ככה! **תורה לא נותנים אותה ככה ולא מקבלים אותה ככה.** אחד מהתנאים של ארבעים ושמונה דברים שהתורה נקנית בהם וקוראים אותם בשבוע הזה - פרק קנין תורה, הוא **"באהבה, בשמחה, ביראה, בענוה"**. באהבה - תאהב ללמוד, **אין דבר בתורה שאינו יכול למצוא בלבך מהלכים.**

זה לא ביטול תורה. זו תורה ממש!

ב. ודאי אם אדם ישב כל היום כולו, וילמד גימטריאות וחידושים וקבלה וכדו' זה לא נקרא שהוא לומד, זה סתם מרחף. "מרחף מעל הרקיע השביעי"... איפה הקבלה מדברת? מעל כל העולמות. לכן מהרש"א בחידושי אגדות פרק אין דורשין (דף י"ג ע"א) מתלונן על המקובלים בדורו. אמר, כל מה שדברה הגמ' זה על חיות הקדש, כנפי החיות, הכל בעולם היצירה. למעלה מזה עולם הבריאה של השרפים. והם מדברים בעולם האצילות ולמעלה ולמעלה, "גבוה מעל גבוה" (קהלת ה', ז). ויש כאלה מדברים כמעט בשגעון... (אומרים: "עצמותו יתברך בתוך הגוף". זה שגעון שלא היה אף פעם. מעולם לא דברו על עצמותו יתברך שנמצאת בגוף של בשר ודם). **אבל התורה כמות שהיא - זה תורה. ללמוד פרשת שבוע, להבין אותה טוב עם רש"י, זה לא ביטול תורה. זו תורה ממש!** לחדש על הפרשה, לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום לא בבליעה ובהלעטה, "הלעיטני נא מן התרגום התרגום" (ע"פ בראשית כ"ה, ל)... לא ככה! **אלא לקרוא את התרגום באהבה ובחיבה.** (ויש מלים שיש טעויות סופר, תפתחו לאוקומי גירסא, ויש מפרשים לתרגום). **ללמוד מדרש. ללמוד משנה עם תוספות יום טוב.** תוספות יום טוב בזמנו ראה שרוב חכמי התורה אינם יודעים מאומה! מה הכוונה? אם

יש משהו בגמרא שהוא צריך קצת ידיעות, הם לא יודעים,³ ומי שלומד משנה עם תוספות יום טוב, השכל שלו מתפתח! אתם חושבים שהוא מתפתח על ידי לימודים בבית ספר יסודי? כולם הבל הבלים, שטויות והבלים.⁴

התורה נאמנה, התורה נחמדה, והתורה משמחת

ג. כשאתה לומד תורה, אתה מבין את כל השוטים האלה, אתה מכניס אותם בכיס הקטן! אבל תלמד תורה באהבה. כשאדם לומד תורה באהבה לעולם לא יגיע למחלות. יש בעיות! אין אדם בלי בעיות, אין אדם בעולם בלא יסורים. ככה מדרש רבה אומר: "אשרי מי שיסורין באין עליו", וככה כותבים הדרשנים, ואף אחד לא מבין. אתה אומר "אין אדם בעולם בלי יסורים", ואחר כך אתה אומר "אשרי מי שיסורין באים עליו"? ממה נפשך? אם כולם עם יסורים, מה זה אשרי? אבל במקור (בראשית רבה פרשה צ"ב אות א') לא כתוב כך, אלא "אשרי מי שיסורין באין עליו מן התורה, שנאמר (תהלים צ"ד י"ב): "אשר תיסרנו י-ה ומתורתך תלמדנו". למרות היסורים הוא עוסק בתורה באהבה! התורה משחררת את האדם מהיסורים. מה ההבדל בין תורה ובין שאר המדעים? יש ספר רפואה (זה ספר רפואה יחיד שהיה בבית של אבא) שמו "אורח לחיים" לד"ר בריינין (הספר נדפס בוילנא, והוא היה בריגה, זה עיר הרופאים "גאוני עולם" שם... נדפס בתרגום ג' לפני מאה שנה בערך), ושם כתוב מעשה על אחד שרצה ללמוד רפואה, וכל מחלה שהיה לומד היה מאד מעמיק בה, עד שהיה מקבל את אותה המחלה. הוא לומד שהסימנים של המחלה כך וכך, אז מרוב התעמקות פתאום הוא רואה "יש לי כאן אבעבועות", אוי ואבוי... עד שמתרפא, לומד על מחלה אחרת, ומקבל עוד פעם את אותה מחלה... עובר ממחלה למחלה. ואילו בתורה כתוב להיפך, "חש בראשו יעסוק בתורה" (עירובין דף נ"ד ע"א), התורה חביבה. חביבה ראשי תיבות חש בראשו יעסוק בתורה הקדושה... **התורה נאמנה, התורה נחמדה, והתורה משמחת.**

"התורה המשמחת"

ד. יש ספר שכתב אותו אחד עם כיפה סרוגה, ירא שמים בלי ספק, והוא מספר על הרב אורבך ע"ה (חמשה ספרים נכתבו עליו תוך שנה לפטירתו!), ואני קניתי

- אין מכפילים שנים וחצי בשנים וחצי? לא יודעים. מכפילים, שנים וחצי כפול שנים וחצי - חמש. אחר כך שנים וחצי כפול חצי - אחד ורבע, סך הכל שש ורבע. תוספות יום טוב מנתח את זה. "לאמר" - ככה הוא אומר - שנים כפול שנים ארבע, שנים כפול חצי אחד, חצי כפול שנים אחד, חצי כפול חצי רבע, סך הכל שש ורבע. ככה הוא כותב בכלאים (פרק ג' ובפרק ה'), ובעירובין (פרק ב').
- יש לי נכד שיהיה בריא בכיתה ב' אני חושב (כיתה ג' מקסימום, אבל כיתה ב' קרוב לודאי), נתנו לו שאלה - 12 ועוד 4, עליך להמציא את הבעיה. אמר לי: אני לא יודע איך להמציא את הבעיה. אמרתי לו: תגיד למשל, אכלתי שנים עשר תפוחים אדומים יפים, בא סבא והביא לי ארבעה תפוחים גרנד (שהם טעימים עוד יותר...), כמה בסך הכל? אמר לי: 16. אמרתי לו: זאת הבעיה. אמר לי: לא, שמה כתוב "ועוד". נו, מה זה שנים עשר ועוד ארבע? זה לא 'ועוד'! כי לוקחים מהם את השכל... אמו אומרת: כשלמדנו, לא למדנו ככה, תמציא בעיה, תביא שאלה. הוא לא יודע לכתוב תפוחים, כותב אותם בטי"ת... אז אתם חושבים שכשלומדים שמה מתפתחים? הפוך. המוח שלהם נעשה כמו תפוח נפות... טופח על מנת לא להטפוח... אין בו ממש.

קודים לתמונה: עוזא טירבלי, עוזא גרפי, 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
י-ם:	19:04	20:21
ת"א:	19:21	20:23
חיפה:	19:12	20:25
ב"ש:	19:19	20:21

אני זוכר. יש לי זכרון של כורש מלך פרס⁶... הוא לא צריך ללמוד, "ופן יסורו" הם לא יסורו, אני זוכר הכל. אומר הרמב"ם: **תשמע, כל זמן שלא תעסוק בלימוד אתה שוכח. לכן אדם חייב ללמוד כל ימי חייו.**

אני בן שמונים ושנים ואני עדיין תלמיד ישיבה!

1. אני שמעתי דרשה של הרב איסר אונטרמן - שהיה רב ראשי לישראל - שנה אחת לפני פטירתו, בשנת תשל"ב עשו ערב לקראת שנת השמיטה, היה רב אחד ממשרד הדתות⁷, והכותרת שנתנו לי על מה אני אדבר 'מצות שמיטה בעיני עולה חדש', כאילו אף פעם לא ידעתי שיש שמיטה בעולם, ורק עכשיו אני מתחיל לראות⁸... אבל לא זה מה שבאתי לספר. הרב אונטרמן היה בן שמונים ושנים, עמד ונתן שיעור ואמר: רבותי, **אני בן שמונים ושנים ואני עדיין תלמיד ישיבה!** רב ראשי לישראל ועדיין אזני פתוחה, ואני רוצה לשמוע

6. אומרים שהמלה כורש בפרסית זה כלב. מה הקשר בין המלה כורש עם כלב? אלא בילדותו אמא שלו נישאה לאדם שאביה לא חפץ בו. אבא שלה היה המלך של פרס, והבת שלו נישאה לאחד השרים בלי ידעו, וילדה בן. כעס עליה אביה ואמר: נזרק אותו, זה ממזר הבן הזה. אז זרקו אותו ליער, אבל היה לו מזל. עתיד האיש הזה לתת רישיון ליהודים לבנות בית שני - "כה אמר ה' למשיחו לכורש אשר החזקתי בימינו". הפסוק הזה כתוב בישעיה (מ"ה א'), ויש שם משהו מיוחד, מה החידוש? שיש שם **שתי זרקות בלי סגולתא**. "כה אמר ה' למשיחו לכורש אשר החזקתי בימינו, לך לפניו גוים". ורש"י אומר (מגילה דף י"ב ע"א) שזה חידוש נפלא שיש שתי זרקות בלי סגולתא, והוא נתן הסבר לזה. אז לכורש הזה הזדמנה כלבה והוא ינק את החלב שלה. כשגדל היה לו זכרון אדיר. היו לו ששים אלף חיילים שכירי חרב, אתם יודעים מה זה שכירי חרב? הם לא מפרס, הוא לא מגייס אותם בכח, לא כמו המדינה שלנו שלוקחת בחורים ורוצה לגייס אותם בכח רחמנא ליצלן... אצלו רק מי שרוצה. לא רוצים לעבוד הפרסים, הם בטלנים. כתוב עליהם בגמרא (מגילה דף י"א ע"א) שהם מסורבלים כדוב. הוא יושב על הסוס, לא יכול לרדת, כי כולו מסורבל. אמרו כשהוא רוכב על הסוס, הוא והסוס אותו דבר. ככה הם הפרסים, לא רוצים לעבוד, אז מה עשה כורש? קונה אותם בכסף, ששים אלף חיילים שכירי חרב ממדינות אחרות, ואולי גם מהמדינה שלו, כל חודש הוא משלם להם את המשכורת בעצמו (שלא לבזבז פרוטה מכספי המדינה), וזוכר כל שמותיהם. תבוא אתה ותבוא אתה וכו'. אני לא יכול לזכור כלום, לא יכול לזכור שמות. פלוני? כך זה אמרתי לו גימטריא בן איש חי. אחד שמו מישאל, אמרו לי שהוא לא מרגיש טוב. אמרתי **מישאל גימטריא בן איש חי**. יבוא אחר כך ויאמר שהוא מישאל, מי זה מישאל? מי - שאל, אני שואל מי זה?... אבל ההוא יש לו זיכרון, גם זיכרון חזותי וגם זיכרון של השמות שלהם.

7. הוא יהודי ירא שמים, אבל מגולה, והיה עובד שם. פעם נתתי שיעור אצל הרב צבאן, ואני לא סובל את החום, באתי מחוץ לארץ, אין שם חום כל כך גורא כזה. אז מסרתי שיעור אולי עם כובע וחולצה, כנראה חליפה לא לבשת, וישב שם הרב אלימלך איתמר. אמר לי: אתה נראה כמו חלוץ... "אנחנו נעבור חלוצים" (???). מאיפה באת? אמרתי לו: אני באתי מתונס, שם גם חלוצים אין... אבל חלוץ זה טוב, חלוץ גימטריא הווד לה כי טוב ברוך ה'.

8. "שמיטה בעיני עולה חדש", זו הכותרת. לא משנה... אמרתי להם ההבדל בין ארץ ישראל לחוץ לארץ. שם הכל בנינים בנינים, בנינים ישנים ובנינים חדשים, כל מיני בנינים. כאן ארץ ישראל כולה כמו גינה אחת, כל הזמן פרחים ושושנים, גן, גן ציבורי, גן ילדים, גן זקנים... הכל גנים ופרדסים. אחר כך אמרתי להם מה ההבדל בין תיקונים של הרפורמים שהם פסולים, לבין תקנה של היתר המכירה. יש הבדל בין תיקון לתקנה. בין משען למשענה, המלכ"ם וכו'. (ונדפסה הדרשה בספר קובץ מאמרים ח"א עמ' רס"ז). אמרו לי: מאיפה אתה יודע רפורמים? אני עולה חדש, אבל קראתי את הכל בחוץ לארץ, את כל הסיפורים על החסידים, ועל האדמו"רים, ועל המתנגדים, וקראתי גם על הרפורמים, קראתי על כולם. היה זמן לקרוא את הכל, אין לנו הרבה ספרים בחוץ לארץ, אז כל ספר שבא לידי בלעתי אותו מתחלתו ועד סופו.

את הספר. שמו "התורה המשמחת". והוא מספר על הרב אירבך שהוא סבל יסורים. פעם היה לו איזה שיתוק בחצי הפנים שלו, וסבל ממנו, ועבר ניתוח, אבל עד ימיו האחרונים היה פותר את הכל בשמחה. "מעביד ראשון ראשון". כשהוא לומד תורה, כל העולם כולו בטל ומבוטל. כשנפטרו, רצו לכתוב עליו מאמרים בעיתונים החרדים, אבל לא מצאו תמונה מתאימה שלו. כל הזמן הוא רק צוחק, מה נעשה? **כולם בוכים עליו והוא מלמעלה מחייך על כולם ומצפצף על כולם!...** עד שמצאו תמונה אחת שהוא קצת רציני, שיהיה מתאים. זה הרב שבוכים עליו... זהו. אחרת מה יעשו? הרב צוחק על כולנו וכולם בוכים? למה אתם בוכים?... זה מיוחד. "התורה המשמחת". שלוש מאות אלף איש הלכו אחרי מטתו. אדם שהיה תמיד מפזר [שמחה]. יש תמונה שהוא הולך עם הבנים שלו, או משהו מלווה אותו, אחד מכאן ואחד מכאן, ובא משהו ורוצה להצטלם אתו, והוא יושב ככה על ידו. ואמרו לצלם: תלך מפנה. והרב אומר: מה יש? הוא מחייך. אומר לו: בוא הנה. ויש תמונה ככה, הוא אומר לו: בוא תצטלם אתי. מה יכול להיות? הצטלמת אתי, אז מה קרה? **אדם חייב לעבור את העולם בשמחה.** אותם השנים שאתה חי בהם, מה נתן לך בורא עולם? **שבעים שנה או שמונים שנה פחות או יותר,** לחיות אותם בשמחה או לחיות אותם בצער זה אותו דבר, [אז לא עדיף לחיות בשמחה?!].

אתם חייבים ללמוד כל ימי חייכם

ה. פעם נסעתי לטבריה, הייתה שם אזכרה של השבוע או של החודש של רבי ישעיה חזקוני **זכרוננו לברכה**, ואמרתי להם: תגידו לי, יש לכם כאן ספריה מאד גדולה. הביא אותה גאון גדול - **רבי משה הכהן דריהם ע"ה** מחבר ספר ידי משה על פסחים. למה הספריה הזאת עזובה נטושה ואתם לא לומדים בה? אמרו לי: לא, לפעמים בא הרב דוב קוק⁵ לבית הכנסת של רבי משה כהן בטבריה, לוקח ספר או שנים, ומביאים לו בשמחה, הלואי תיקח את כולם, מה נעשה בהם?... משל לתל וחרץ (עיין במגילה דף י"ד ע"א), כל אחד אומר: קח, קח, והלואי יקח את הכל... אתם לא מתביישים? למה אתם לא לומדים? **הרב העלה את הספריה שלו רק בשביל שילמד בהם עוד שנה שנתיים? הוא נפטר בתשכ"ו, מאז עד היום אתם לא לומדים בהם.** מה ענו לי? אחרי שזקננו, נחזור לכותאב ללמוד? **כן אדוני, אתם חייבים ללמוד כל ימי חייכם.** "עד אימתי חייב ללמוד תורה? עד יום מותו. שנאמר (דברים ד' ט') "ופן יסורו מלבבך כל ימי חייך", וכל זמן שאינו עוסק בלימוד הוא שוכח". זה לשון הרמב"ם בהלכות ת"ת (פרק א' ה'). **והרב [יצחק בוחניץ ע"ה]** העתיק את זה בבני חי (ח"ב דיני ת"ת אות ה'). אבל פעם הוא אמר לנו: אני לא מבין את זה, למה כתוב כל זמן שאינו עוסק בלימוד הוא שוכח? יכתוב רק "ופן יסורו מלבבך"? אבל באמת אם הרמב"ם כתב רק "ופן יסורו" זה לא ראייה, אני לא מסיר אותם מלבי, אני לא רוצה ללמוד, אבל

5. אתם יודעים מי זה הרב דוב קוק? זה הרב שכל הזמן יש לו ציציות על ציציות. אבל לא הגיע למספר של הרב פינחס שיינברג. ההוא יש לו שבעים ושתיים ציציות, לא יכול לזוז. אמרו לו: למה אתה עושה ככה? זה מכביד אותך בעשרים קילו! אמר להם: **זה עשרים קילו של מצוות!** וכשאמרו לו שבחור אחד רוצה ללבוש ככה, אמר לו: בוא, בשביל מה אתה מכביד על עצמך? אמר לו: ולמה הרב מכביד על עצמו? אמר לו: זה לא מכביד, אני מרגיש טוב עם זה. והרב דוב קוק מניח ארבעים ושתיים טליתות בלבד, ככה אמרו.

מהלכות חג השבועות

(מלוקטים מכתבי מרן זצ"ל הכ"מ, ולא יכולנו כעת להאריך במקורות וציטוטים, ועוד חזון למועד א"ה)

א. **נהגו לשטוח אילנות ועשבי בשמים בבית הכנסת בחג השבועות לזכר הר סיני.** ואף שכתב בספר חכמת אדם (כלל פ"ט אות א') בשם הגר"א לבטל מנהג זה מפני חוקות הגוים, כבר כתב מרן החיד"א בברכ"י שמקור מנהג זה במדרש שכן אמר המן לאחשורוש, וא"כ לאו מינייהו ילפינן. [וכתב מרן זצ"ל (באור תשרי תש"ע בעקרה ובעוד דוכתי) שאין כוונת המדרש שהמן אמר כן באמת לאחשורוש, אלא חכמי ישראל שמו כן בפיו שטען טענות מעין אלו לאחשורוש. ולפ"ז יש ליישב כמה קושיות ואכמ"ל].

ב. **מנהג ישראל להישאר ערים בליל שבועות ולעסוק בתורה,** והנכון לעסוק בתיקון שיסד ותקן רבנו האר"י זצ"ל, ולא כמנהג החדש שאלה עוסקים בגמרא, ואלה ברמב"ם, ואלה בכתבי האר"י נגד דעת האר"י עצמו שיסד ללמוד את התיקון... ויזהר שלא יבוא הלימוד בלילה על חשבון תפלת שחרית בבוקר.

ג. בקריאת התיקון יש לקרוא ג' פסוקים ראשונים ואחרונים מכל ספר מספרי התנ"ך, **ויש לעשות כן אף בקריאת תרי עשר,** לקרוא ג' פסוקים ראשונים

כל דבר. אז אני אמנם לא הגעתי לגיל שמונים ושנים, אין דבר, אבל אני לומד. למדתי מהבחור הזה זריזות, למדתי מהבחור הזה זכרון, למדתי מהבחור הזה איזה סימן, איזה כלל בחשבון, איזה כלל בגמרא. צריך ללמוד!

מטרת הישיבה

ז. לא יאמר בחור בישיבה: אני שלש שנים ארבע שנים בישיבה, ואני לא לומד. אני מיואש. "בן שבע שנים יהואש במלכו" (מ"ב י"ב א'). אם למדת שבע שנים ואתה טמבל, אין הכי נמי - תתיאש. "בן שבע שנים - יהואש". אבל אתה עדיין בחור בישיבה. מתחיל להתחסד. אומר לי: אני לא אלך ללמוד בישיבה אחרת, אני רוצה ישיבה שאני לא אתקלקל בה. אבל לא העיקר ישיבה שלא אתקלקל בה, אלא ישיבה שתתקדם בה! ישיבה שתשב ותשב בה, על זה נאמר בנביא "הקופאים על שמריהם, האומרים בלבבם לא יטיב ה' ולא ירע" (צפניה א' ב). (אם אני אגיד לכם איפה זה כתוב, אף אחד לא יודע... מישור זוכר את זה?). "הקופאים על שמריהם", מי שיושב וקופא על שמרי, אומר: אני לא עושה מבחנים, אני מתבייש, אני מתרגש, אני לא כותב תשובות, אני לא יודע לענות בעל פה, אני לא לומד גמרא שנמצאים בתוך עניין, אף על פי שזה לא בתוך עניין... אני יושב ובטל. אבל יודע: אני אוכל בבוקר, אוכל בצהריים, אוכל בערב, נח קצת אחר הצהריים (אי אפשר בלי מנוחה, גם אני נח, אבל אני לומד קצת), ונח בלילה. ומתפלל נכנס בהודו או באמריקה אותו דבר... באתי להתפלל. ואחר כך הוא אומר: אני נמצא פה, אל תזרקו אותי מהישיבה... אני גאון עולם! אתה הבטלן העולמי, הבטלן של הועד העולמי... מה הסוף שלך? לבקש: "רבותי, רבותי, צדוק, צדוק, צדוק"!¹⁰...

"האמונים עלי תולע"

ח. אנחנו הספרדים עשו אותנו יתומים, לקחו מאתנו כל חמדותינו, כל מה שהיה לנו, עשו אותנו יתומים. "בנים יתומים בחיי אביהם". הולכים למקומות אחרים ומבקשים: אולי אדוני יתן לי קצת פלפול של קצות החושן? אולי יתן לי קצת חסידות של זה? אולי יתן לי קצת ריקודים של זה? בשעה שהריקודים שלנו, והחסידות שלנו, והפשט שלנו, וגם הפלפול שהוא בגבול מסויים זה שלנו (בעירבון מוגבל), בבטל מה הולכים לאחרים?! אסור לכם להיות עצובים. אסור

9. אמנם אני עברתי את הגיל הזה, כי תמיד אמרתי, כשאני נפלתי לא אליכם הפכתי את הספרות שלי, הייתי בן 28 ומאז אני בן שמונים ושנים... כמה עברו מאז [עד שנת התשע"ב]? 39 שנה, אני בן 121... החשבון לפי הבריאות שלי בן 121, עברתי את המאה ועשרים...

10. כמו אלה שמפיצים את החבורות של רבי אליעזר שיק שיהיה בריא, איך מפיצים אותם בכל מקום? לא אומרים לך "תקנה את החבורתך", אדם לא רוצה לקנות. אחד בא: "צדוק, צדוק, צדוק", מפזרים לו איזה חצי שקל - קח חוברת. חמשה שקלים - קח חוברת... הכל ככה. זו דרך? היה אחד משוגע שעומד בחנות של הפלאפל שם (עכשיו התהפכה, מרק תימני, מרק מרוקאי, מרק המשוגעים... הכל מוכרים שם. מה לעשות? זה מה שיש, זו הפרנסה שלהם), שכל יום אומר: רבותי, עשרה שקלים [אני רוצה לקנות] פלאפל. רבותי, עשרה שקלים. הך הראשון שהביא לו עשרה שקלים, בא השני והוא אומר לו: עשרה שקלים פלאפל, עשרה שקלים פלאפל. "שפע ימים יינקו", שפע ראשי תיבות עשרה שקלים פלאפל... אז אחד אמר לו: תגיד לי, כל יום עשרה שקלים פלאפל? תקנה פיתה, ותקנה בקבוק שמן, תקנה זיתים ותלך הביתה ותכין לך פלאפל! אבל הוא לא רוצה פלאפל, הוא רוצה כסף...

לעשן ביו"ט, והיה זה בחג השבועות שחל סמוך לשבת, ומזה נמנע מלעשן לגמרי. ודברי חכמים מרפא.

ז. בדין עמידה בעשרת הדברות, מנהג עדות המזרח לעמוד בקריאתם, ובשנת תרצ"ד נתגלתה תשובת הרמב"ם שסובר שאסור לעשות כן, ומזה קרא מרן מופה"ד הגר"ע יוסף זצ"ל לבטל המנהג. ומרן רבנו זצ"ל האריך בזה בתשובה נפלאה בספרו הבהיר שו"ת בית נאמן (ח"ב חאו"ח סי' י"ד) וחדש יסוד נפלא בגדר "תרעומת המינין" ואכמ"ל, והורה לדינא שיעמוד רב בית הכנסת לתורה, ויעמדו הציבור לכבודו, וממילא יסארו עומדים אף בקריאת עשרת הדברות. וכן נהג רבנו האר"י ז"ל.

ח. בחג השבועות נוהגים לקרא משלי רות ואזהרות, וקריאת תהלים הוא מנהג מאוחר. ומ"מ בשנים האחרונות הנהיג מרן רבנו זצ"ל לחלק את קריאת התהלים בין כל הקהל, ואח"כ להתחיל בקריאת משלי¹ וכו'. ומנהג זה היה חשוב מאד בעיני מרן זצ"ל, והיה מדבר על זה פעמים רבות. וזו לשונו של רבנו בספרו קובץ מאמרים (ח"ב עמ' קמ"ד): "בחו"ל נהגו לחלק את האזהרות,

1. ואף בשנת האחרונה ישב לקרוא עם כל הקהל קריאה זו. ומתחילה אמר שלקוצר הזמן נתחיל לקרוא את משלי לפני חג השבועות, וכך נהג בכל יום בין מנחה לערבית, ובחג השבועות נתחיל לקרוא רק פרק ראשון ואחרון של משלי. והנה לקראת החג, הוציא לאור בנו של רבנו רבי דוד גדעון מאזוז הי"ו חוברת עם עשרה פרקים ממשלי עם פירוש רש"י מוגה ומדויק, וחיידוש רבנו על משלי. וכ"כ נהנה מזה רבנו, עד שבסופו של דבר, קרא שוב את כל משלי בחג השבועות עצמו...

לכם להיות בכיינים. אל תתבכיינו. אם תדעו לכם שבני גילכם הולכים לצבא, בגיל שלכם קמים בארבע בבוקר למסדר בוקר. ואדם שמאחר ואין לו סיבה למשל של תפלה, וגם תפלה זה בעירבון מוגבל, מה זה תפלה? רבע שעה צריך להתפלל, לא יותר מזה. חק לישראל? הלואי שלא גידו חק לישראל... מה חק לישראל? אין חק לישראל, צריך להתפלל מהר. אם תאחר, תקבל מחבוש. תשב בתוך מחבוש, ילבישו אותו תרבוש... זה העונש שלו. הפינוק הזה שיש לכם פה - אין. אז לכן פה יש לכם מקום שאתם לומדים ואתם שמחים.

תודה לקב"ה שברא אותך בעם ישראל

ט. תלמדו מחב"ד, פעם ראשונה ששמעתי מרבי ניסן [פינסון] ע"ה בתשכ"ב (עוד לפני שנוסדה הישיבה שלו), כשהיה שר בליל י"ט בכסליו "ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו, והבדילנו מן התועים". איזו מנגינה יפה, כל החדר רעש אתו... (ברחוב אנדר אונקלי מספר 5, שם היה בית הספר של הבנות), יש שם מאתים איש, והוא שר. יש לו קול נעים מאד. "ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו, והבדילנו מן התועים, והבדילנו מן התועים"... בטח אתם יודעים את המנגינה הרבה יותר טוב ממני... תשירו את זה ותרקדו. אפשר לרקוד בלב, לאו דוקא לרקוד ממש ברגליים, יש רוקדים ברגליים ומתחתיהם יש גחלים... זה לא ריקוד, יש רוקדים מכל הנשמה שלהם. ואחר כך היה שר "ישמחו השמים ותגל הארץ, ירעם הים"... אתם מכירים את זה? הים כולו רועם על ידי... הוא אומר "ירעם הים", ואני רואה את הים הגדול - ים התיכון וים אוקיינוס - כולם רועמים. "ירעם הים", ועוד פעם ועוד פעם, אתה קורא פסוקים כאלה, ואי אפשר שלא תודה לקב"ה שברא אותך בעם ישראל. שום שמחה בעולם לא תשוה לפסוקים האלה, לאמונה הפשוטה, לאמונה שהחזיקה את עם ישראל מעל לשלושת אלפים שנה!

איך אדם יערב לו פרוטה שאינה שלו?

י. אתמול בא אחד לספר לי, וכואב לי על זה עד מאד. יש לו ספר שכתב סבו במרוקו, והספר הזה בא לידו על ידי רב גדול, והוא אמר לו: תתייעץ עם ד"ר פלוני. הלך לד"ר פלוני, ואמר לו: תביא לי כתב היד. לקח את כתב היד וישן אתו... קיבל שכרו, התחיל לעבוד עליו, ושנים עשרה שנה לא עשה כלום! ישן. והוא יש לו צילום מכתב היד. אמר: מה אני מחכה לו? נוציא אותו, והוציא אותו. והוא שלח לו מכתב על ידי עורך דין: מי הרשה לך להפיץ את הספר? אני הבאתי אותו! אתה הבאת אותו? אני לקחתי אותו, ונתתי לך. והוא טוען: לא, אני הבאתי אותו, עכשיו הוצאת אותו בלי רשות. תשלם חצי מליון שקל פיצויים! ואתה צריך לשלם לבית המשפט, פלוס כל הספרים שהוצאת לגניזה. אמר לי: איך אנשים עושים ככה?! אבל אנשים מסוגלים לעשות הכל. כביכול יש לו כיפה, וכביכול הוא יודע להכיר את הכתב המרוקאי, וכביכול וכביכול... אתה יערב לו פרוטה שאינה שלו! איך תערב לך הפרוטה הזאת? איך אתה יכול לקנות בה פלאפל?... וזה חצי מליון שקל שכולם גניבה ורמאות!

משלי ורות לשני ימים של שבועות: ביום ראשון קוראים אזהרות השייכים למצוות עשה, משלי עד סוף פרק ט"ו, רות עד "ויהי בחצי הלילה", וביום שני קוראים אזהרות מצוות לא תעשה, משלי פרק ט"ז-לא, רות מן "ויהי בחצי הלילה" עד הסוף. כאן בא" צריכים לסיים את הכל ליום אחד וקצר המצע מהשתרע. מפני כך רבים מסתפקים בקריאת "רות" שלומדים בלילה בסדר "התיקון" ולומדים ביום אזהרות ומשלי בלבד. חבל מאד, שהנוער שלנו אינו משתתף בחווייה זו של קריאת אזהרות ומשלי במנגינות המסורתיות, כאשר מדי פעם יכול רב בית הכנסת להצביע על פסוק מופלא באזהרות או במשלי ולרענן את החבורה כולה."

לכן קמנו ונתעודד תלמידי מרן רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ לחזק לימוד זה של חג השבועות, ונתכנס כולנו בע"ה ביום חג השבועות בבית הכנסת של מרן רבנו זצ"ל בשעה 15:30 לקריאת משלי, רות ואזהרות, כאשר היה באמנה בימי מרן רבנו זצ"ל. ואין ספק שממקום מושבו ימליץ טוב בעד כל קהל המשתתפים. בעז"ה יוגש כיבוד קל למשתתפים, ובנוסף כל המשתתפים בלימוד מתחלתו ועד סופו יכנסו בל"ל להגרלה בסוף החג על סך 1000 ש"ח, 500 ש"ח, 200 ש"ח. ההגרלה תתקיים אחר צאת החג כפי דעת רבנו תם, על הזכאים להשתתף בהגרלה להיות נוכחים בזמן זה בבית הכנסת.

תיקח שער הביטחון בחובות הלבבות, ותלמד

יא. אמרתי לו: לך תתבע אותו, תענה לו, אל תפחד ממנו. אמר לי: אבל הוא הביא מכתב מעורך דין. אמרתי לו: תשמע, **תיקח שער הביטחון בחובות הלבבות**, ותלמד. יהיה לך ביטחון עם שרירים כאלה חזקים שתלמד לצפצף על כל העולם... אמר לי: איך אני יכול לצפצף? אמרתי לו: אתה יודע איך שם הוי"ה בא"ת ב"ש? מצפ"ץ - מצפצף. תצפצף על העולם... אתה בטוח בצדקתך, יש לך הוכחות, יש לך עדויות. **העולם כולו נמס תחת האמת שלך**. אל תפחד מבני אדם, כי הם אפס, וחיייהם אפס, וספריהם אפס, וחוצפתם אפס, הכל אפס אפס אפס. לא ישרא כלום. שום דבר לא ישרא.

אל תפחד מאיש ואל תפגע באיש

יב. אתם חייבים להיות חזקים, חייבים להיות ישרים, חייבים להיות אמתיים, אסור לפחד משום בן אדם בעולם. אל תפגע בהם. תאמר דעתך בלי פחד, "מי את ותיארי מאנוש ימות ומבן אדם חציר ינתן" (ישעיה נ"א, י"ב). אם הרמב"ם היה פחדן כמו הדור הזה, לא היה כותב ספר המצוות, לא היה כותב את היד החזקה, לא היה כותב מורה נבוכים, שום דבר. אני מפחד מה יאמר עלי הראב"ד, שיאמר מה שיאמר, מותר [לי לומר דעת]. מה יאמר עלי חכמי צרפת? שיאמרו. מה יאמרו עלי המשוררים האלה ע"ה שהולכים בשיטה אחרת? שיאמרו. אני הרמב"ם לא מפחד, הוציא את היד החזקה. וכל אדם ואדם שהולך בדרכו של הרמב"ם לא יפחד משום בן אדם בעולם. **אל תפחד מאיש, ואל תפגע באיש. אמור את האמת שלך**. ככה חייבים להיות¹¹.

התורה איננה בית כלא

יג. **תלמדו שהתורה איננה בית כלא, איננה בית סוהר, איננה גלמדת בכפיה. התורה גלמדת באהבה ובשמחה!** תקראו פרקי אבות פרק ששי: [התורה נקנית] בשמחה, באהבה, ביראה, בענוה, בדיבוק חברים, בפלפול התלמידים. והתורה כל כך רחבה, יש בה הכל. אל תהיה בעל אופק צר שאין לו מה לעשות רק לחבר ספר על כל מלה של הרמ"א אם מרן מסכים או לא מסכים... ללמוד את הרמ"א, יש לך קושיא? אין לך קושיא, אם מרן מסכים זו עבודה של האחרונים. לכתוב "וכן פסק פלוני" זו לא עבודה. העבודה היא שתלמד שהמוח שה' נתן לך לא יהיה יושב ובטל, ויושב ומשועמם. פתאום בן אדם בגיל ששים נעשה סנילי, שכח את הכל. מה אמרת? לא יודע. מה אמרת לי? לא זוכר. מה אתה רוצה לעשות? לא יודע...¹².

11. שולחים מכתבים מלאים חוצפה: אתה הוא שגדלת את פלוני ואתה הוא שגדלת את... אז אתה הוא ככה, זה האופי שלך. כן, ככה האופי שלי. אני מודה, מתודה באשמה... אני נבראתי לא מפחד, שנאמר "אם תשכב לא תפחד" (משלי ג, כ"ד). **לא תפחד** גימטריא רבי מאיר מזה, אתם תסיפו אל"ף - מאזח, יהיה **"לא תפחד"** עם הכולל, אל תפחד. למה שאפחד? (אם תרצו בדיקו, **"בל תפחד"** - 524...) אני לומד תורה, אני עונה, אני מסביר, לפעמים אני מקבל. אדרבא, אני לא אומר לך דבר שכבוד מעלת תורתו יקבל,

שלא יקבל, לא אתה ולא כל העולם. אני מקבל את הדברים שאמרתי כי הם אמת. לא יבינו אותם היום - יבינו אותם מחר. לא יבינו עוד דור אחד. לא יבינו עוד דור אחד - עשרה דורות. לא הבינו בכלל? אני הבנתי, והוא הבין גם! הוא מבין, הוא אומר: אתה צודק! ככה זה.

12. ילד אחד למד בילדותו באיזה תלמוד תורה (בכתה ה') והיו לומדים שם גם קצת הסטוריה. כתוב שם: בעיראק יש עצי תמרים בגודל כזה, נהר חידקל ונהר פרת ונהר אמנה ופרפר. ואחר כך באים שאלות: איזה פרי גדל בעיראק? והתשובה שלו פשוטה: אינני יודע... מה אכפת לי?!

ימי הנעורים שלו ישראו לו למזכרת יפה

יד. **תורה צריך ללמוד באהבה. כשאדם ילמד באהבה, ימי הנעורים שלו ישראו לו למזכרת יפה, מזכרת נאה, בימי הנעורים הוא ישמח בהם. תהנה ללמוד. בעזרת ה' שתקבלו את חג השבועות, כולנו נקבל אותו בשמחה. איך אומר האדמו"ר מליובאוויטש? "שמחה בפנימיות" - שבפנים הלב יהיה שמחה לא רק שמחה בגלידה ושמחה בעוגיות עם תמונה של סולם... זו לא השמחה העיקרית, תאכל ותאכל עד שהבטן תתפוצץ? זה הכל?! כשאתה לומד תורה, כל מלה בתורה תשמח אותך. עבודה נפלאה עושה רבי הראל זנזורי ורבי חנוך הכהן צגיייר - הקטן "הקטן יהיה לאלף" [שהוציא ספר "נתיב מצוותיך" של מרן הגאון רבנו שאול הכהן זצ"ל על האזהרות במהדורא חדשה. המערכת]. עבדו על הספר, והוציאו אותו במסירות נפש. ואני הסכמתי לעבוד, חשבתי לתת לו כמה הערות ודי, נעתיק אותם מהספר שלי, כמה יצא מהם? שלושה ארבעה דפים וזהו. אבל לא, הם שואלים: איך הניקוד? איך אומרים? את הרמב"ן הזה לא מצאנו, את השרשים לא מצאנו, איפה הספר הזה?... אבל עבדנו, ויצא ספר שיש בו מתיקות, יש בו נועם, ויש בו טעם. אתם יודעים מה זה נועם? נעימות, עריבות, מתיקות... בן אדם יראה שככה זה ספר מדויק של כסא רחמים.**

"גולתה הועלתה כבודה ממחנותם"

טו. [כאן מרן רבנו הגדול זצ"ל התחיל לקרוא את האזהרות, ובהגיעו למה שכתוב בבית השני שמדבר על התורה "גבהי שמים ממעונותם, גולתה הועלתה כבודה ממחנותם" אמר כדברים האלה:] המשורר הנפלא הזה לקח פסוק שמדבר על חורבן נינוה, "והוצב גולתה הועלתה ואמהותיה מנהגות כקול יונים מתופפות על לבבה", איך מתאר הנביא נחום (נח) את חורבן נינוה, איך חרבה לגמרי, פסוק מאד קשה. עד ששאלו את רבי שמואל הנגיד מה הכוונה? אמר להם המלכה שמה הוצבה, קשה להבין. ככה אומר, "הוצב גולתה הועלתה", היא הייתה תמיד עליינה, לקחו אותה שם בשבי, וכאן הכוונה "גולתה הועלתה" - התורה שהיא עליינה, "גולתה" - הלכה בגלות והגיעה אלינו.

התורה שתלמד תשאר לעולמי עד

טז. [ואחר קריאת כמה בתים אמר מרן זצ"ל:] אני מפסיק כאן, אבל תראו איך המשורר מתאר את קבלת התורה, כל כך במתיקות, כל כך בנעימות, כל כך ביופי, כמו נישואין. התורה זו נערה שבאה לחתן, והחתן זה עם ישראל. היום באו תלמידים מת"ת "האיש משה" מבת ים, קיבלו ספרים מתנה שגמרו כיתה ח'. אחד מהם נקרא שם טוב, אמרתי לו: אתה יודע, לפני ארבעים שנה היה שר הבריאות שאף אחד מכם לא זוכר אותו, שמו ויקטור שם טוב. ואז שבוע לפני פסח אמרתי, מסתמא בעיתונים יכתבו משהו על פסח, והיה שם שיר שהחידדים של כול-רע אמרו: "ויקטור שם טוב, ארגון חידדי הכול-רע שולח לך ד"ש, תטפל בנו"... זאת אומרת הכל שחוק. אף אחד מאתנו לא זוכר אותו, אף אחד מאתם לא זוכר את ויקטור שם טוב שהיה שר הבריאות. אפילו את ראש הממשלה הראשון בישראל שכחו ממנו, בן גוריון אומר או לא אומר, דברים בטלים. אבל התורה נשארת לעולם ולעולמי עולמים, מי שילמד בתורה ויכתוב ספר בשביל שם טוב, "גדל בשם טוב ונפטר בשם טוב מן העולם, ועליו שלמה אומר (קהלת ז', א') טוב שם משמן טוב". תלמדו תורה, תדעו לכם שהשם שלכם ישרא לעולמים לכל הדורות הבאים, כי התורה אף פעם לא תשתכח. התורה הבטיחה "כי לא תִשָּׁכַח מפי זרעו" (דברים ל"א, כ"א), כל ראשי הממשלה, שר הביטחון ושר האבטחים כולם שקרנים. הוא אומר לך: אני לעולם לא אכנס לממשלה של שקרן מועד, אחר כך הוא נעשה שקרן הכי גדול... הכל בלוף אחד גדול, התורה נשארת לעולם, תלמדו אותה בשמחה, שנזכר לקבל את התורה בשמחה. אמן ואמן.

מה זה מעניין אותי מה גדל שם?... הלואי שאני אדע מה גדל בארץ ישראל. לומר "אינני יודע" זו חכמה? החכמה היא שאני כן יודע, אני מבין ואני לומד, ואפילו אני נכנס בתוך הסוגיא, אני רוצה להשתדל להבין. אתמול בא ילד שמסכן איננו מוצא את מקומו בישיבה שלומד בה, שזרק? אסור לזרוק אלא אם כן ימצאו לו מקום וישבצו אותו. "ושבצת הכתונת שש" (שמות כ"ח, ל), תלביש אותו איזו חולצה, הכתונת שש ותשבץ אותו באיזה מקום. לא ושבשת, אלא ושבצת... בצד"ל ולא בש"ן. אז ראש הישיבה אמר לו: בוא תיכנס לכיתה שלי. נכנס לכיתה שלו, שאל הרב את התלמידים: מי רוצה ללמוד אתו קצת? אחד התנדב, אמר: אני מוכן. למחרת לא בא. שאל אותו הרב: למה לא באת? אמר: כי אני לא יכול ללמוד באמצע סוגיא. אבל לא היו באמצע סוגיא, היו בהרא"ש, כל קטע וקטע בנפרד. אם יש דבר שאינו מובן, יעזרו לו. אתה רוצה לרבוץ אדוני? אתה זוכר מי רבץ לפניך? "ותרא האתון את מלאך ה' ותרבץ תחת בלעם ויחר אף בלעם ויך את האתון במקל" (במדבר כ"ב, ז'). לא ככה עושים.

רבי אליהו ענקרי [שלים האזכרה שלו השבוע] – **ששים שנה היינו בחד**, מאז שהוא בא ללמד אצל **אבא** בשנת תשכ"ב. בא ביום שבת ואמר לו: שלח אותי רבי אברהם כהן מצאקס שתלמד אותי תורה, ואז נקשרנו. היה שואל אותי שאלות, ואני גם פן שואל אותו שאלות. למדנו בבא מציעא פרק הגזב, וכתוב שם (ב"מ דף מ"ד ע"א) **אסימו**, ורש"י אומר (ד"ה אסימו) **מטבע שאין עלי צורה**. מאיפה בא הפרוש הזה? לא יודעים. והוא אומר: הפרוש ככה, אטום זו פצצה אטומית, פן זה דבר שאי אפשר לחלק אותו לשתיים, ואם בכל הפצצה אתה מחלק אותו לשתיים זו סכנה. אטום הכונה לא מתחלק. "טום"

בכל התנ"ך. [ויש עוד של פנמים שמופיעה המילה גרם בנזקוד סגול באמצע פסוק]. ואמרתי "ורוח נכאה תייבש גרם" אפשר גם לומר באותו כיוון שאבי מורי הסביר את הפסוק "לשון רכה תשבור גרם", על פי מה שציוותה עלי אבי הרבנית ז"ל. לפני ההתחתנות היא אמרה לי: תקשיב טוב, גם אם יש משהו שציער אותך מחוץ לבית, כשאתה נכנס לבית אתה לא מראה את זה. **תכנס לבית בשמחה, תזהר!** וכמה שזה נכון. זה מה שהפסוק אמר "ורוח נכאה תייבש גרם", אם אתה נכנס ברוח נכאה הביתה, זה יכול שלא לעשות טוב.

הוצאתי לפני 29 שנים קלטות של אבי מורי ע"ה, על משלי, שאני עוסק בהם עכשיו כי הרבה אומרים לי להוציא מחדש. יש כאן הקלטה של אבא, ששלחתי אותה גם לישיבה לעצרת של השלושים, והיתה תקלה טכנית ולא יצא להם להשמיע. אמרתי להם: איפה רמזו תקלה טכנית בתנ"ך? כתוב על האתון של בלעם: **"ותט האתון מן הדרך"**, (במדבר כב, כג) **תקלה טכנית** ר"ת **טט**... עכשיו אני מקווה שלא תהיה תקלה טכנית ותשמעו באיזו רגש ועוצמה הדברים נאמרו שם, אבא ע"ה היה אז בן חמישים ואחת. הגמרא ביבמות (ז.ז). אומרת: תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו שפנותיו דובבות בקבר. בזמן הגמרא לא היו הקלטות. בזמננו שיש הקלטות, אז בוודאי שמשמיעים הקלטה מאותו חכם על אחת כמה וכמה ששפנותיו דובבות בקבר. בע"ה אנחנו נשמע את פרק ראשון מספר משלי מתוך קלטות שהקלטתי בחודש אייר תשנ"ו. באותן קלטות יש את כל ספר משלי באותה מתכונת. [וכאן שמע הציבור בהנאה את דברי מרן].

(קטע מתוך שיעורו של מר בריה דרבינא **הרב גדעון דוד רפאל מאוזו** שליט"א שנמסר במוצאי שבת שעברה בבית הכנסת אהבת תורה איש מצליח)

שבוע טוב. **אבי מורי זצ"ל** כותב בחידושו על הפסוק "וקראתם בעצם היום הזה" (ויקרא כג, כא) **וקראתם** ר"ת ותלמדו קריא [מועד] רות אזהרות תהלים משלי. זה מה שצריך ללמוד בחג השבועות. אצלנו, מאז שאני זוכר מילדות, בישיבה היו קוראים משלי בחג שבועות. כשהייתי בן שמונה או תשע, והיינו גרים ברחוב הרב מצליח בקריית הרצוג, **וזה היה אחרי שאבא ע"ה נפל מקומה שלישית** אז היו באים התלמידים אלינו לבית והיינו קוראים יחד משלי ואזהרות. זו היתה הכיתה הראשונה של כסא רחמים בארץ. היו שם רבי ניסים ארביב זצ"ל, רבי יוסי זנזורי, רבי דוד ישעיה, רבי ברכאל הכהן, רבי שאול חדאד, רבי חיים אמסלם ועוד. וגם בין פסח לשבועות היו קוראים בכל יום ספר משלי כדי להתרגל במנגינה. בשנה מעברה **אבי מורי זצ"ל הכ"מ**, התעייף ואמר: השנה אנחנו לא נקרא משלי בשבועות ונסתפק בפרק ראשון ובפרק האחרון. [ופורסם בעלון בית נאמן בזמננו]. אבל זכיתי יום לפני חג השבועות **להוציא לאור יותר מעשרה פרקים של ספר משלי עם החידושים שלו** שנקראים **"אמת קנה"**. שאספתי ועבדתי עליהם מאד קשה, ועם פרוש רש"י, וגם מה שאני חדשתי בענייניו גם על רש"י וגם על החידושים של אבא זצ"ל הכ"מ. העידו לי הרבנים שהרב מאד שמח בזה, ובזכות זה **חזר בו** מכוונתו לא לקרוא משלי בחג שבועות. ואמר: אנחנו כן נקרא משלי, ונקרא מהחבורת הזאת. אז אני אומר לכם כמה חידושים גם ממני וגם מאבא ע"ה.

נחחיל בחידוש שעלה לי השבוע לפני כמה ימים, על הפסוק "מצא אשה מצא טוב". איפה זה כתוב? בפרק י"ח פסוק כ"ב. איך אני יודע את המקור? **בזכות חידוש מתוך של אבא ע"ה** על הפסוק הזה. **אבא הכ"מ** כותב כך: פרק י"ח - בן ח"י לחופה, פסוק כ"ב - יש רש"י בקידושין דף ק"ע"ב: בן י"ח לחופה, ועד מת? לא יאחר יותר מגיל

כ"ב. לכן פרק י"ח פסוק כ"ב. זה החידוש של **אבא ע"ה הכ"מ**. אבל השבוע יצא לי דבר יפה, פסוק אחד לפני הפסוק הזה כתוב: **"מות וחיים ביד הלשון"**. (משלי י"ח, כ"א). כל הפסוקים באותו פרק לא קשורים אחד לשני, כל אחד הוא נושא בפני עצמו. ואמרתי, למה נסמך "מות וחיים ביד הלשון" ל"מצא אשה מצא טוב"? הסיבה לזה, כי הלשון של האדם יכולה לגרום לאשה טובה ויכולה לגרום גם להפך. (כמובן יש מקרים חריגים, אבל אני מדבר על מנהג העולם). יש גם "מוצא אני מר ממות את האשה", (קהלת ז, כו) אם אתה יודע לדבר טוב עם האשה, אז "מצא אשה מצא טוב", "ראה חיים עם האשה אשר אהבת". אבל אם חלילה אתה לא חכם מספיק לדעת איך לנווט את הספינה ואת הבית שלך, בסוף "מוצא אני מר ממות את האשה" בר מינן. לכן נסמכו הפסוקים.

ויש משהו דומה, "לשון רכה תשבור גרם", (משלי כה, טו). זה גם פסוק במשלי. ורש"י שם מסביר, "גרם" זו עצם. **אבא ע"ה הכ"מ** כותב כך: האשה נבראה מהעצם, כשאדם ידבר לאשה בלשון רכה, בלי לריב ולהתווכח, אז לשון רכה תשבור גרם... אני הייתי פעם באיזה בית כנסת, ומישהו אמר את הפסוק הזה, ואמר "לשון רכה תשבור גרם". אמרתי לו: אני זוכר שכתוב **תשבור**, לא יכול להיות... אבל הוא ערער בי את הביטחון, חשבתי שאולי אני לא זוכר טוב. לא התווכחתי איתו, אבל כשהגעתי לבית בדקתי וראיתי **שאני צדקתי והוא טעה**. כתוב תשבור! ומאז, כל פעם שאני אומר את החידוש הזה, והשומעים מתקנים אותי: תשבור, אני אומר להם: כתוב **תשבור**, בבטחון מלא. ובזכות הטעות הזאת, יצא לי עוד חידוש: מי שקצת מבין בדקדוק, יודע שהמילה תשבור היא בניין קל, והמילה תשבר היא בניין כבד. לכן כתוב "לשון רכה תשבור גרם", שבקלות אתה יכול לשבור אותה.

ובדקתי אם המילה גרם מופיעה שוב בתנ"ך, וראיתי שמופיעה עוד פעם אחת במשלי: "ורוח נכאה תייבש גרם". (משלי יז, כב). ועוד פעם אחת בסוף בראשית: "יששכר חמור גרם", (בראשית מט, יד) זו מילה נדירה המופיעה רק שלש פעמים

1. הדברים תומללו ונערכו על ידי רבי **שילה סעדון** הי"ו ותודתנו נתונה לו.
2. **רבי ניסים ארביב זצ"ל** היה תלמיד מצטיין אצל אבא זצ"ל בכיתה, ואבא היה מחבבו מאד, ואח"כ נתמנהר ר"מ בישיבה והרביץ שם תורה למעלה מ-30 שנה והיה אהוב במיוחד על כל התלמידים בכל המחזורים, וגם אני זכיתי ללמוד אצלו.

מרכז התורה והחסד "יתד התשובה" צפת - ירושלים

שבת לפני חג השבועות נקראת

שבת כלה

נותנים מתנה לפני החתונה

"...ובה נהגו לערוך מגביות צדקה עבור מוסדות התורה, כחתן השולח דורון לכלתו

לקראת הנישואין..."

מורנו רבי כלפון משה הכהן זצוק"ל
(ברית כוונה, חלק א עמוד כח)

מרביו של רבי בנימין "מצוה לחזק את ידיו של הרב רפאל כהן שליט"א ולסייע לו בכל דרך שיוכל להמשיך את מפעליו הקדושים"

"...כל המעשים והמסייעים... גם יאיר כאור החמה שבעתים"

ואשרי המחזיק במוסדות "יתד התשובה"

ברכת הכהן הגדול - בליל חג השבועות

לכל התורמים 260 ₪ או לרוכשים פרנס יום למוסדות התפילה תערך ע"י מורנו הרה"ג הרב רפאל כהן שליט"א

לפרטים נוספים: 053-337-6321

או במוקד: 02-6525354 24 שעות

ניתן לתרום ישירות בנדירים + חפשו "יתד התשובה"

המלך שלוש מלכים לארמונו המפאָר, והזמין לפגישה הזאת גם את היהודי העשיר. היהודי היה חייב לכבד את המלך ולבוא, לכן רציני לחזק את הילדים, אדבָּרָא, תמיד יעמדו ויזכירו לי שאני יהודי, שיש לי מרגלית יקרה ביותר. לכן זרקתי להם אֶלף זהובים, ואם היו לי עשרת אֶלפים זהובים, הייתי מחלק להם את הכל!"

לאחר שסיים הרב בן איש חי את הספור, פנה ליהודי ואמר לו: "נכון, הרבה יהודים באירופה מתעריבים עם הגוים, אבל הם משתדלים לשמור על היהדות שלהם, עושים ברית מילה, שומרים על הגבול, לא מתחתנים עם גויות, לא משחיתים את הדָּרֶע שלהם. צריך לומר סגנוֹרִיָּה על עם ישראל!"

לרבות את הרשעים

אומר רבנו יוסף חיים, זה מה שאומר הפסוק: "שאו את ראש כל עדת בני ישראל", כל בא לרבות אֶפְלוּ את בעלי העברות הרשעים, שגם כן ישא את ראשם וילמד עליהם זכות, ולמה? "למשפחותם", הם לא מותרים על היהדות שלהם, הם מתחתנים רק עם יהודיות, יש עליהם סגנוֹרִיָּה, זה יעזור שיזכו לחזר בתשובה.

המלך שלוש מלכים לארמונו המפאָר, והזמין לפגישה הזאת גם את היהודי העשיר. היהודי היה חייב לכבד את המלך ולבוא, לכן התארגן ושכר עגלה מיוחדת לנסע לארמונו. אחד מהמלכים המזמנים היה שונא את היהודי הזה, הוא היה כמו קוץ בעינים שלו, קנא בו מאד שהמלך מגדל ומקרב אותו. כאשר שמע שהמלך הזמין גם את היהודי לפגישה, גברה שנאתו ועלתה למעלה. מה עשה? הוא דע מהי הדרך מבית היהודי לארמונו. שכר קבוצה של עשרות ילדים ואמר להם: "מתי שאתם רואים את היהודי הנכבד עובר, תצקו לעברו: 'יהודי! יהודי!', וכך הוא יתבזה לעיני כלם." אבל "רבות מחשבות בלב איש" (משלי י"ט, כ"א). כאשר היהודי שמע את הצעקות של הילדים, נתן ביד המשרת שלו כיס מלא באֶלֶף דינרי זהב ואמר לו שיזרק לילדים האלה. הגיע היהודי לסעדה, פנה אליו אותו המלך ואמר לו: "שמעתי שקבוצה גדולה של ילדים באו אותך, באמת היו צריכים לכלוא אותם, רק שהם קטנים ואי אפשר להעניש אותם..." שמע היהודי והשיב: "למה אתה אומר שבאו אותי? אדבָּרָא, עשוי לי כבוד ונחת רוח!". המלך התבלבל וישאל: "כבוד? על איזה כבוד אתה מדבר?"

מרגלית תודעתית

ענה לו היהודי בספור. עשיר גדול אחד הוריש לבן שלו עשר גדול, ובתוך הנכסים היתה מרגלית יקרה מאד, שנה מאות אלפי דינרי זהב. במשך השנים, הבן הזה לא היה מצלח בעסקים, אבד את כל נכסיו ונשאר לו רק אותה המרגלית. כאשר המצב שלו היה דחוק, הלך לבנק, משכן את המרגלית ולקח בעבורה הלואה של חמשים אֶלֶף זהובים. לאחר תקופה שוב נגמר לו הכסף, לקח שוב הלואה של חמשים אֶלֶף זהובים, עד שלאחר תקופה היה חייב לבנק כבר מאתיים אֶלֶף זהובים. כאשר בא עוד פעם לקחת הלואה, אמרו לו בבנק שהם כבר לא יכולים לתת לו הלואות על המרגלית. ראה יהלומן אחד את מצבו של האיש ואמר לו: "שמע, אתה צריך כסף ואף אחד לא רוצה להלוות לך, ומצד שני יש לך יהלום ששווה מאות אלפי דינרים. אתן לך עצה פשוטה, תמכר את המרגלית בשש מאות אלפי דינרים, תחזיר לבנק מאתיים וישאר לך ארבע מאות אלפי דינרים ביד". שמע בן העשיר והשיב: "לא, אני לא מוכן!". התפלא היהלומן: "מדוע? הרי זו עצה חכמה?". ענה האיש: "נכון, המרגלית מונחת בבנק ואני יכול לגבות אותה, אין לי כסף לשלם ואני צריך גם עוד הלואה. אבל כיום יש לי לפחות את הכבוד שנשאר לי! עדין כלם אומרים שהמרגלית הגדולה והמפורסמת היא שלי! זה גותן לי כרטיס כניסה לעולם העסקים ליום שבו אצליח ליצב את עצמי. אם אמכר אותה אני עלול לאבד כל תקוה!". סים היהודי ואמר למלך: "נכון, אני אמןם לא שומר על היהדות שלי ועל המצוות, אבל הילדים האלה הזכירו לי שאני יהודי! אני מזרע היהודים, מזרע אברהם יצחק ויעקב אבותינו! זו

נולדנו חייבים שמירה בזמן הזה!

שערי רפואה שלמה שערי ברכה והצלחה

ביום חג השבועות בפרוס אילת השחר -

המסמלת את גאולתם של ישראל - את כנפיה,

אחרי עמל לילה שלם בתורה מתוך קדושה וטהרה וכתנה לקבלת התורה, לפני שנקרא על מעמד מתן תורה בהר סיני שנתרפאו בו כל החולים, ברגעים עשורי הוד אלו מתעוררים אותם השפעות שהיו אז וקול השופר הולך וחזק,

יאצילו ויעתירו רבני הישיבה על כל התורמים

והמסייעים למוסדותינו הקדושים בהקמת התורה והפצתה בכל אתר ואתר.

למסירת שמות: 52 ש"ל לנפש

חייגו או שלחו הודעה: 08-6727523

וכן בעמדות "נדרים פלוס"

ברוך אשר יקים את התורה הזאת

מספר
אנוני
24 שעות
כב קווי

